

Usnesení

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a Mgr. Jiřího Gottwalda v právní věci navrhovatele **Sdružení nezávislých kandidátů**, zastoupeného zmocněnkyní M.Č., za účasti 1) **Městského úřadu Vítkov**, se sídlem ve Vítkově, náměstí Jana Zajíce 7 a 2) **Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic**, zastoupeného zmocněnkyní M.O., o neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Nové Lublice konaných dne 13.4.2013,

takto:

- I. Návrh, aby soud vyslovil neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Nové Lublice konaných dne 13.4.2013, **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Návrhem doručeným krajskému soudu dne 23.4.2013 se navrhovatel domáhal vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Nové Lublice konaných dne 13.4.2013.

Navrhovatel uvedl, že ze strany Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic došlo k porušení ust. § 30 odst. 3 zák. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen ZVZO), když v den voleb došlo tímto subjektem k volební agitaci v bezprostředním okolí konání voleb, k ovlivňování voličů přímo v budově, kde se volby konaly.

Na výzvu soudu doplnil navrhovatel svá tvrzení. Uvedl, že v den voleb kandidát strany Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic M. J. volil společně s H.J. „za urnou“, a když je předsedkyně volební komise vyzvala, že nesmí být „za urnou“ společně, pokud nepotřebují pomoci, paní J. se na ni nevhodně obořila. Dále občan Z. C. neměl platný občanský průkaz a neměl s sebou ani pas, a když jej předsedkyně volební komise upozornila, že nemůže volit, rovněž se vyjádřil hrubě. Na žádný z těchto incidentů delegát za uvedenou stranu ve volební komisi pan O. H. nijak nezareagoval. V průběhu voleb se pan H. vzdálil na chodbu, kde hovořil s kandidátem strany Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic, který údajně kandiduje na starostu obce, L. K. a podal mu informace o tom, kdo byl volit a kdo nikoliv, např. mu sdělil, že paní O. volit nebyla. Za hodinu přišel pan K. s tím, že se má jít s urnou volit k paní O. Dále navrhovatel uvedl, že paní V. N. společně s kandidátkou za Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic J. S. agitovaly a ovlivňovaly občany Nových Lublic v den voleb přímo před budovou, kde se volby konaly. Paní Z. L. např. doprovodily až ke dveřím volební místnosti. Navrhovatel rovněž uvedl, že v den voleb natáčela jejich průběh Česká televize. Přímou před budovou, kde se konaly volby společně s paní V. N., R. K. a paní J. L. (posledně dva jmenovaní rovněž kandidáti označené strany) se místní občané zastavovali a tito je ovlivňovali různými pomluvami, když upřednostňovali svou stranu a nepěkně se vyjadřovali o druhé volební straně.

Krajský soud po zjištění, že návrh byl podán ve lhůtě stanovené § 60 odst. 1 věty druhé ZVZO, projednal tento návrh, a to podle ust. § 90 odst. 3 věty poslední zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen s.ř.s.) bez nařízení jednání a dospěl k závěru, že návrh není důvodný, a to na základě skutečností, které budou uvedeny níže.

Navrhovatel předně namítl porušení ust. § 30 odst. 3 ZVZO, podle kterého v den voleb je zakázána volební agitace pro volební strany i nezávislé kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí. Za zakázanou volební agitaci lze dle ustálené judikatury správních soudů považovat takovou, která je přímo zaměřena na bezprostřední okolí volebních místností, není jednorázová či dokonce pouze nahodilá a je natolik intenzivní, že v konečném důsledku je reálně způsobilá ovlivnit chování i takového voliče, který byl bezprostředně před příchodem do volební místnosti již rozhodnut hlasovat určitým způsobem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu – dále je NSS – ze dne 19.11.2008 č.j. Vol 7/2008-13). V posuzované věci navrhovatel sice tvrdil, že kandidátka strany Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic paní J. S. spolu s občankou paní V. N. agitovaly a tím ovlivňovaly občany Nových Lublic v den voleb přímo před budovou, kde se volby konaly, avšak nepopsal formu či obsah této agitace ani její intenzitu, když dále pouze uvedl, že důchodkyně paní Z. L. doprovodily uvedené osoby až do dveří volební místnosti. Obdobně navrhovatel neuvedl nic bližšího k formě a obsahu agitace, jíž se měli dopustit kandidáti Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic R. K. a J.L., kteří měli zastavovat a ovlivňovat občany různými pomluvami vůči druhému volebnímu subjektu, a to rovněž před budovou, kde se volby konaly. S ohledem na kusý a nekonkrétní obsah tvrzení navrhovatele nemohl soud posoudit intenzitu tvrzené agitace v tom smyslu, zda v konečném důsledku byla reálně způsobilá ovlivnit chování voličů takovým způsobem, že by mohla vést ke změně jejich rozhodnutí hlasovat určitým způsobem. Ke zcela obecnému tvrzení o různých pomluvách a „nepěkném“ vyjadřování vůči

subjektu navrhovatele lze rovněž v obecné rovině uvést, že nedostatek etiky prohlášení, činěných v rámci předvolební kampaně, není porušením zákona, v jehož důsledku by bylo možno považovat volbu některých kandidátů za neplatnou (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 29.6.2006 č.j. Vol 45/2006-17). V posuzované věci navíc v souvislosti s tvrzeným porušením etiky nebyla namítána neplatnost volby konkrétních kandidátů. Skutečnost, že kandidátka strany Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic J.S. společně s paní V. N. doprovodily paní Z. L. až ke dveřím volební místnosti, nelze rovněž bez dalšího vyhodnotit jako jednání, jež by bylo v rozporu s volebním zákonem. Tvrzení navrhovatele ani v tomto ohledu neobsahuje nic, co by zpochybňovalo zákonnost voleb.

Navrhovatel dále uvedl, že v den voleb natáčela jejich průběh Česká televize, aniž by upřesnil, zda také v této skutečnosti spatřuje porušení volebního zákona a v jakém směru. Pro úplnost krajský soud podotýká, že Česká televize, stejně jako všechna média regulovaná zákonem o provozování rozhlasového a televizního vysílání, podléhá trvalému požadavku objektivnosti a vyváženosti vysílání. Činnost médií, směřující k dostupnosti aktuálních informací z veřejného dění, je obecně vnímána jako užitečná, a proto v přítomnosti České televize a natáčení průběhu voleb nelze bez dalšího spatřovat jakýkoliv rozpor s volebním zákonem.

Porušení volebního zákona neshledal krajský soud ani ve dvou tvrzených případech nevhodného chování občanů Nových Lublic ve volební místnosti, jmenovitě paní H.J. a pana Z. C. Podle ust. § 33 a § 31 odst. 3 ZVZO, každý volič hlasuje osobně, v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků nesmí být nikdo přítomen s voličem. Pokud k přítomnosti další osoby v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků došlo, je takové hlasování v rozporu s ust. § 33 odst. 6 volebního zákona. Stejně tak, pokud se volič neprokáže platným občanským průkazem ani cestovním dokladem, nemůže volit (§ 33 odst. 3 ZVZO). Jestliže tedy v popsanych dvou případech předsedkyně volební komise upozornila volící občany na rozpor s volebním zákonem, byl její postup zcela oprávněný. Pasivita člena volební komise delegovaného za Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic O. H. v popsanych situacích je zcela irrelevantní ve vztahu k dodržování volebního zákona, který v ust. § 16 stanoví povinnosti okrskové volební komise jako celku a nikoli povinnosti jednotlivých jejích členů. Pokud tedy okrsková volební komise na vzniklé situace reagovala prostřednictvím své předsedkyně, lze mít za to, že postupovala v souladu s volebním zákonem. Navrhovatel přitom netvrdil, že by popsané skutečnosti nějakým způsobem ovlivnily výsledky voleb.

Tvrzení navrhovatele, že kandidát Sdružení nezávislých kandidátů pro změnu Nových Lublic L. K. inicioval v důsledku informace člena volební komise O. H., že nebyla volit paní O., vyslání členů volební komise s přenosnou volební schránkou k této občance, rovněž samo o sobě nemůže představovat porušení volebního zákona, když taková možnost volby ze závažných, zejména zdravotních důvodů, je upravena ust. § 33 odst. 7 ZVZO.

Jak již dovodily soudy rozhodující ve věcech volebních ((srov. např. nález Ústavního soudu ČR ze dne 29.1.2007 sp. zn. IV.ÚS 787/06, případně usnesení podepsaného soudu ze dne 11.1.2007 č.j. 22Ca 511/2006-11), možnost příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru je třeba v řízení řádně prokázat; volební soud se nemůže zabývat důvodností pouhých domněnek,

nepodložených žádnými konkrétními skutečnostmi. Ustálená právní praxe (srov. např. nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 12.12.2006 sp. zn. I.ÚS 768/06) neměnně trvá na tom, že volební soudnictví je založeno na ochraně mandátu a porušení zákona musí být nutně pro úspěšnost volebního návrhu zjištěno a prokázáno. Avšak ani pak nelze dovozovat, že by každé porušení zákona muselo nutně vést k tak závažným důsledkům jako je nezvolení voleného zastupitelského orgánu. Je proto třeba zkoumat, do jaké míry mělo (mohlo mít) porušení zákona vliv na výsledek hlasování – rozhodnutí o zvolení konkrétních kandidátů. V této konkrétní věci navrhovatel nepředložil ani nenavrhoval důkazy k vyvrácení domněnky o platnosti voleb a ani neformuloval konkrétní dopad jím tvrzených skutečností (volební agitace v bezprostředním okolí volební místnosti) na výsledek voleb. Jde přitom o náležitosti návrhu, jež spadají plně do dispozitivního práva navrhovatele a jako takové nemohou a ani nesmí být nahrazovány činnostmi soudu.

Závěrem krajský soud podotýká, že rozhodování voličů je ovlivněno celou řadou faktorů, mezi nimiž sehrává volební kampaň samotných politických stran jistě významné, nikoliv však výsadní postavení. Těmito faktory jsou např. stranická identifikace, skupinová sounáležitost a materiální zájmy, základní hodnotové a ideologické postoje, preference k současným politickým otázkám, zhodocení aktuální situace, zhodnocení image stran a jejich lídrů, sociální zázemí apod. Z povahy věci je přitom zřejmé, že volební kampaně mají skutečný vliv pouze na určitou skupinu voličů, především tzv. nerozhodnuté, případně fluktuující, zatímco naopak stabilní voliči politických stran jsou vůči jakékoliv kampani v podstatě imunní (srov. rozsudek NNS ze dne 4.7.2008 č.j. Vol 40/2006-38).

Na úrovni malých obcí je situace specifická ještě tím, že voliči jsou formováni ve svých rozhodnutích bezprostředními a každodenními zkušenostmi s obcí a s jednotlivými kandidáty zvláště, jejich zkušenost proto nevychází jen z událostí toho jediného dne (dne voleb), ale formuje se dlouhodobě. V takovém prostředí pak jednorázová agitace, byť v den v průběhu voleb, nezmění dlouhodobě utvářené postoje voličů. Případné porušení zákazu volební agitace a propagace pro volební strany či nezávislé kandidáty, jak má na mysli § 30 odst. 3 ZVZO, není ještě samo o sobě důvodem k rozhodnutí o neplatnosti voleb do zastupitelstva obce. K tomu je třeba, aby porušení volebního zákona bylo takové intenzity a k porušení tohoto zákona došlo takovým způsobem, který by mohl ovlivnit výsledky voleb (srov. přiměřeně rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27.11.2002 č.j. 30Ca 188/2002-25). V posuzované věci, jak již bylo shora krajským soudem předestřeno, nebyla tvrzena a už vůbec prokázána taková intenzita porušení zákazu volební agitace, která by mohla vést k ovlivnění výsledku voleb.

Na základě shora uvedených skutečností krajský soud návrh podle ust. § 90 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodný zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 93 odst. 4 s.ř.s., podle něhož ve věcech voleb nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** přípustné opravné prostředky.

V Ostravě dne 13.5.2013

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu